

addam, id est INIMICOS, quos e pari ratione a *testimonio* arcendos esse Iudei statuebant, pauca de PROPINQVIS et AMICIS, quamnam ob causam hi uiri contra reum in causa maxime capitali TESTES effe.

הספר עוברים מושׁׂבָּת לא תחן ומשום כל רקה ממן
ומושׁׂבָּת לא הריה לו כנושה ומשום ולא תשימין עליו
בשער ומשום ולפנֵי עור לא תחן מבלול ויראת מלאהיך אני ה' *Et hi sunt, qui transgrediuntur id, de quo dicitur, non facies, mutuum dans et mutuum accipiens, fideiussor, siue sponsor, et testes. Sapientes hoc etiam de scriba confirmant; transgrediuntur autem id hanc ob causam, quod possum est, non dabis, Leu. XXV, 37. deinde non accipies ab eo, non eris illi ut mutuum dans, non imponetis illi scenus, Exod. XXII, 24. denique tandem non pones coeco offendiculum, et uereberis dominum tuum, ego sum Iehoua, Leuit. XIX, 14.* Tertio loco arcebantur a testimonio perhibendo **מפריחי יוניכת** columbas euolare docentes, i. e. tales homines, qui columbas capiebant, et hoc furto clam commissio se ditiores reddebat, uti hoc R. MOSES BEN MAIMON eodem loco exposuit: **לפי שהם מישכין הוכרים בנקבות ונקבות בזכרים** columbas euolare docentes sunt tales, qui pecuniam accipiunt, quod non illis est, quia mares auxilio foemellarum, foemellas uero ope marium alliciunt. Quarto loco in iudicio nullum testimonium ferre debebant secundum leges suas **סוחרי שביעית** *uenditores anni septimi*, id est, frumentum anni septimi; hi enim sunt anni septimi; hi enim שביעית סחולא בפירות שביתם למס לאללה ולא לסהורה *cum fructibus anni septimi mercaturam agunt, dum huius anni fruges uendunt, cum tamen lex dicit: et erit quies terrae uobis ad comedendum non ad uendendum. Leu. XXV, 6.* His tandem ultimo loco associantur **אוספי שביעית** *collectores uel coactores frugum anni septimi*, quos exinde ad testandum illegitimos esse putant, quia tributum regibus soluendum a populo multis cum comminationibus adhibitsque iniuria colligebant: **בתחלת היו קוראים אותם אוספי שביתם** *atque collectores uel coactores frugum anni septimi*, **כלומר אוספי פירות שביתם לעצמן היו פסולים לערות כמו סוחרי**